

Aikuiskasvatuksen Tutkimusseura ry
Toimintasuunnitelma 1.1.-31.12.2011

1 TOIMINTA-AJATUS

Aikuiskasvatuksen tutkimusseura perustettiin 7.12.1940 edistämään ja tukemaan aikuiskasvatustyötä ja aikuiskasvatuksen tutkimus- ja selvitystoimintaa. Sen tavoitteena on kehittää alan tieteellistä tutkimusta kansallisesti ja kansainvälisesti, toimittaa tutkimukseen perustuvia julkaisuja tutkijoille ja kentän toimijoille, osallistua aikuiskasvatusta koskevaan tiede- ja koulutuspoliittiseen keskusteluun, kehittää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tutkijoiden kesken sekä vuoropuhelua tutkijoiden, käytännön toimijoiden ja politiikan tekijöiden kesken. Vuonna 2011 ATS:n toiminnassa painottuu *aikuiskasvatustieteen asema* rationalisoidussa yliopistokentässä ja *merkitys* aikuiskasvatuksen kriittisenä analysoijana ja sitä koskevan yhteiskunnallisen keskustelun käynnistäjänä. Tässä hyödynnetään 70-vuotisjuhlavuonna syntyneitä yhteyksiä, tapahtumien ja julkaisujen aineistoja.

2 JOHTOKUNTA JA MUUT TOIMIHENKILÖT

Johtokunta seuraa aktiivisesti aikuiskasvatustutkimuksen ja tieteellisen koulutuksen nykytilaa ja tulevaisuutta kansallisesti ja kansainvälisesti. Johtokunnan sisäistä työnjakoa ja vastuunjakoa täsmennetään. Tehdään seuraa tunnetuksi alan tutkimusta ja koulutusta järjestävissä yksiköissä sekä kartoitetaan yhteistyön mahdollisuuksia lähialojen seurojen, mm. Kasvatustieteellisen ja Ammattikasvatuksen seuran, kanssa. Seuraavissa luvuissa on mainittu henkilöitä, jotka edustavat seuraa eri yhteyksissä.

18.2.2011 asti seuran puheenjohtajana toimii professori Anja Heikkinen ja varapuheenjohtajana dosentti Karin Filander. Johtokunnan varsinaisina jäseninä toimivat KT Seija Keskitalo-Foley, KT Kaija Collin, FT Hanna Toiviainen ja varajäseninä professori Arto Jauhiainen, tohtoriassistentti KT Ulpukka Isopahkala-Bouret ja professori Jyri Manninen. Tästä lähtien puheenjohtajana toimii Karin Filander, varapuheenjohtajana Kaija Collin, johtokunnan varsinaisina jäseninä Seija Keskitalo-Foley, Hanna Toiviainen ja Ulpukka Isopahkala-Bouret sekä varajäseninä Jyri Manninen, Arto Jauhiainen ja KT Tarita Ruoholinna. Seuran *sihteerinä* toimii KT Kristiina Brunila, *tiedottajana* KM Mikko Lehtonen ja *rahastonhoitajana* KM Sini Teräsahde. Seuran toiminnantarkastajana toimii Anja Heikkinen ja varatoiminnantarkastajana Marjo Vuorikoski.

3. YHTEISTOIMINTA

Toiminnassa ovat keskeisiä kansalliset ja kansainväliset tutkimusverkostot sekä yhteydet aikuiskasvatuksen järjestäjiin ja alan ammattilaisiin sekä politiikantekijöihin. Vahvistetaan *yliopistojen välisiä yhteyksiä* ja yhteistyötä esimerkiksi eri toimintoihin – opetus-, tutkimus-, tiedotus- ym. -kehitettyllä yhdyshenkilöverkostolla, jonka koordinointi jaetaan johtokunnan jäsenten kesken.

ATS on *Tieteellisten Seurojen Valtuuskunnan* jäsen ja osallistuu *Kasvatustieteen tutkimusverkoston* johtoryhmään (Rainer Aaltonen ja Anja Heikkinen). ATS jatkaa yhteistyötä muiden *kasvatusalan tieteellisten seurojen* – erityisesti Suomen kasvatustieteellisen seuran, Ammattikasvatuksen tutkimusseuran – kanssa. Tavoitteena on parantaa resurssien käyttöä, tiedotusta, tapahtumien koordinoitua ja tutkijoiden kansallisia ja kansainvälisiä vaikutusmahdollisuuksia, ehkä myös kehitellä yhteisiä temaattisia sigejä (special interest groups).

Kansainvälisistä yhteyksistä tärkeimpiä ovat ESREA - European Society for Researching Education of Adults (johtokunta: Kristiina Brunila) - lukuisine tutkimusverkostoineen sekä pohjoismaisten aikuiskasvatustutkijoiden verkosto, jonka toiminta on toistaiseksi rajoittunut konferenssien järjestämiseen joka toinen vuosi. ATS:n haasteena on tuoda esiin ESREA:n jäsenyyden tuottamia etuuksia ja aktivoida suomalaisia aikuiskasvatustutkijoita toimimaan niin ESREAn kuin pohjoismaisten verkostojen vetäjinä, tapahtumien järjestäjinä ja julkaisutoiminnassa. Pidetään vireillä syntyneitä yhteyksiä BARAE:en - Baltic Region Association for Research in Adult Education (BARAE) ja EAFEA:en - East Asia Forum of Adult Education. Edistetään aikuiskasvatustutkimuksen näkyvyyttä myös muissa läheisissä verkostoissa, kuten EERAssa, Nordisk Voksens Läring- ja Vocational Education and Culture-verkostoissa.

ATS:n yhteistyö Kansanvalistusseuran (KVS) kanssa jatkuu: vuoden 2010 lopussa tehtiin yhteinen muistio vuoden 2011 tapahtumista, seminaareista ja julkaisuista (yhdyshenkilönä Hanna Toiviainen). Yhteistyö laajennetaan aikuiskasvatuksen järjestäjiin (VSY:n jäsenjärjestöt, AMKE), alan *ammattilaisiin* ja *hallintoon*. Tässä hyödynnetään Aikuiskasvatuksen tutkimusyhteistyön rakenteelliset innovaatiot eli AITURI –hanketta. Tutkimusseura osallistuu VSY:n kanssa vapaan sivistystyön tutkimusohjelman ”Sivistystyön vapaus ja vastuu” kehittämiseen ja tutkijatapaamisten järjestämiseen muun muassa kesäkokouksen yhteydessä 10.6.2011 ja pohjoismaisessa tapaamisessa 8.-9.12.2011. Kehitetään alan opiskelijoiden in-

tegroimista seuran toimintaan mm. ainejärjestöjen, tutkijatapaamisten ja Aikuiskasvatuslehden kautta.

4. TIEDE- JA TUTKIMUSPOLITIikka

Suomalaiset yliopistot on yksityistetty, ne ovat muodostaneet yhteenliittymiä ja organisoituneet sisäisesti suuremmiksi yksiköiksi. Profiloituminen ja keskittäminen merkitsevät myös toimintojen ja henkilöstön karsimista. ATS pyrkii kokoamaan jäsenistöään ja yhteistyökumppaneitaan puolustamaan muutoksissa aikuiskasvatustieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen toimintakykyä ja -edellytyksiä. Kannustetaan kaikenlaisiin *yliopistojen välisiin yhteistoimiin* opetuksessa, ohjauksessa ja tutkimuksessa, esimerkiksi kansallisella ”opettaja- ja tutkijavaihdolla” ja netti- ja videoyhteyksien avulla.

ATS jatkaa *vuoropuhelua* tutkijoiden, aikuiskasvattajien, aikuiskoulutuksen järjestäjien ja politiikan tekijöiden kesken tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen merkityksistä, tarpeista ja odotuksista. OKM:n ja Tampereen yliopiston tukema **AITURI** -hanke päättyy keväällä 2011. Sen tutkijoita (Anja Heikkinen), vapaan sivistystyön toimijoita (Leena Saloheimo, VSY), ammatillisen aikuiskoulutuksen toimijoita (Pauliina Venho, AMKE) ja hallinnon toimijoita (Pertti Pitkänen, OPH) edustava työryhmä koordinaattorinaan KM Sini Teräsahde on kartoittanut tutkimusyhteistyön tilaa ja odotuksia. Selvitysten, kyselyiden ja haastattelujen sekä monien keskustelu- ja ideointitapahtumien perustalta on tehty eri toimijaryhmille ehdotuksia uusista yhteistyökäytännöistä ja rakenteista. Niihin sisältyy muun muassa keskeisten toimijatahojen – OKM/OPH, TEM, VSY, AMKE ja relevantit yliopistot – sisään rakentuvat koordinoinnista vastaavat ”solmukohdat” sekä kaksi kertaa vuodessa toimijoiden kesken järjestettävät neuvonpidot, joissa yhtäältä syntetisoidaan ja tiedotetaan tutkimuksen tuloksista, toisaalta kiteytetään yhteisiä tutkimus- ja tieteellisen koulutuksen tarpeita ja -odotuksia. Seuran toiminnassa hyödynnetään hankkeen tuloksia ja muodostuneita kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä.

Kansainväliseen tiede- ja tutkimuspoliittiseen keskusteluun seura osallistuu erityisesti ESREA:n ja pohjoismaisten verkostojen kautta. Seura pyrkii edistämään keskustelua myös muissa kansainvälisissä verkostoissa.

5. TIETEELLISET TAPAHTUMAT

ATS:n tärkein tieteellinen tapahtuma on joka toinen vuosi järjestetty *tutkijatapaaminen*. Seuraava tapaaminen on Helsingin yliopistossa helmikuussa 2012. Jatkossa järjestetään ATS:n vuosikokouksen lisäksi kesäkuinen, temaattinen yleiskokous. Monipuolistetaan tapaamisten koreografioita toiminnallisemmiksi, perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoita sekä käytännön toimijoita innostaviksi. ATS:n johtokunta ja jäsenistö osallistuu myös yhteistyökumppanien tapahtumien valmisteluihin ja toteutukseen. LLinE -lehden konferenssi järjestetään seuraavan kerran vuonna 2012. Vuonna 2011 omia ja yhteistyötapahtumia ovat muun muassa:

- ATS:n vuosikokous teemalla Aikuiskasvatus – ketä kuullaan ja kuka kuuntelee, Tampereen yliopisto, 18.2.2011,
- Nordic conference for adult learning – commitment, contexts and critical perspectives, Trondheimin yliopisto, 11.-13.4.2011,
- Kasvatushistorian päivät, Turun yliopisto, Rauman toimipiste, kesäkuu 2011,
- ATS:n kesäkokous ja sen yhteydessä vapaan sivistystyön tutkijatapaaminen, 10.6.2011, Jyväskylä
- Research for VET practice and politics, European Training Foundation, Torino, 31.8.-2.9.2011,
- ECER-konferenssi, Berliini, 14.-16.9.2011,
- Työelämän tutkimuspäivät, Tampereen yliopisto, marraskuu 2011,
- Kasvatustieteen päivät, Itä-Suomen yliopisto 23.-25.11.2011,
- Sivistystyön vapaus ja vastuu, pohjoismainen vapaan sivistystyön tutkijatapaaminen 8.-9-12.2011, Helsingin työväenopisto
- ESREA:n tutkimusverkostojen seminaarit vuonna 2011, <http://www.esrea.org>.

Pyritään jatkamaan 70-vuotisjuhlavuonna käynnistynyttä *ATS:n paikallistoimintaa*. Muun muassa Helsingin yliopistossa suunnitellaan oppiaineen 30-vuotisjuhlaa. Kannustetaan yhteisiin tilaisuuksiin aikuiskasvatuksen tutkijoiden, opettajien, opiskelijoiden sekä alan toimijoiden, kuten kansalaisopistojen, ammatillisten aikuisopistojen ja kirjastojen kesken. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi opintopiirit ja seminaarit, jotka voidaan sisällyttää osallistujien muuhun toimintaan.

6. JULKAISUTOIMINTA

Toimintavuonna ATS terävöittää julkaisurooliaan ja -vastuutaan sekä vahvistaa siinä yhteistyötä vapaan sivistystyön, ammatillisen aikuiskoulutuksen, henkilöstön kehittämisen ja korkea-asteen koulutuksen organisaatioiden kanssa. Hyödynnetään ja markkinoidaan 70-vuotisjuhlavuoden aineistoja vuoden 2011 julkaisutoiminnassa.

ATS:n tärkein julkaisu on **Aikuiskasvatus**-lehti. ATS:n edustajina *toimituskunnassa* (2010–2012) toimivat Karin Filander, Arto Jauhiainen ja Jussi Onnismaa. Toimitusneuvosto valitaan tarvittaessa myöhemmin. Lehden päätoimittajana (2010–2012) toimii Heikki Silvennoinen. Vuoden 2011 teemanumeroita ovat Opettaja kehittäjänä (1/2011) ja Aikuiskasvatuksen sukupuolittuminen (3/2011). Toimituskunta hakee artikkeleita myös aiheista johtajuus, aikuispedagogiikka, sosiaalinen media ja aikuiskasvatus sekä sukupolvisiirtymät. Niin taloudellisista kuin tieteellisistä syistä pyritään edelleen laajentamaan lehden rahoitus pohjaa ja markkinointia alan ammattilaisten ja koulutuksen järjestäjien suuntaan. Pyritään elvyttämään Aikuiskasvatus -lehden paikallistoimintaa osana seuran yhdyshenkilöverkostoa. Lehden julkaisemisessa vahvistetaan toimittavaa otetta, joka edistää sen debatoivaa, tutkimus- ja tiedepoliittikkaan sekä aikuiskasvatus- ja korkeakoulupoliittikkaan osallistuvaa luonnetta. Seuran johtokunta kirjoittaa lehteen omaa kolumnia ja opiskelijajärjestöt katsauksia yliopistoistaan.

ATS julkaisee KVS:n kanssa **Aikuiskasvatuksen vuosikirjaa**, jonka julkaisusykli on refereeikäytännön vuoksi kaksi vuotta. ATS:n edustajina vuosikirjojen *toimituskunnassa* toimivat vuosina 2010–2012 Minna Vuorio-Lehti (1.1.2010–31.1.2011), Susanna Paloniemi (1.1.–31.10.2010); Tarita Ruoholinna (1.1.2011–) ja Marjo Vuorikoski (1.2.2011–). Vuonna 2011 julkaistavan Aikuiskasvatuksen 49. vuosikirjan teemana on Valta ja toimijuus aikuiskasvatuksessa. Toimittajina ovat Anneli Eteläpelto, Tuula Heiskanen ja Kaija Collin, KVS:n kustannustoimittajana Anneli Kajanto. Vuoden 2010 tutkijatapaamisen aineistoa pyritään hyödyntämään Aikuiskasvatuksen 50. vuosikirjassa, jonka teemana on Johtamisen muutos ristiaallokossa, toimittajina Kimmo Mäki ja Tuire Palonen, kustannustoimittajana Anneli Kajanto.

ATS osallistuu OKM:n rahoittaman **Lifelong Learning in Europe** (LLinE) -lehden julkaisemiseen KVS:n kanssa. Seuran edustajina *toimitusneuvostossa* jatkavat Antti Kauppi ja Sanna

Raiskio (2010–2012). Päätoimittajana toimii Kristiina Kumpulainen ja managing editorina Markus Palmén. Vuoden 2011 teemat ovat 1/Koulutusvienti, 2/Museot ja kirjastot oppimisympäristöinä 3/Lukutaito 4/Latinalainen Amerikka. Lehti täyttää 15 vuotta vuonna 2011 ja sen konseptin tarkistetaan muun muassa lukijatutkimusten perustalta. Tiedelehden ja aikakauslehden välimuotoisuus, teorian ja käytännön dialogi ja suomalaisen aikuiskasvatuksen näyteikkunana toimiminen, säilyvät ennallaan.

ATS on päättämässä KVS:n ja VSY:n kanssa **Suomalaisen aikuiskasvatuksen kentät ja kerrostumat** –kirjasarjahanketta (SAKKE). Tukea on saatu mm. VSY:ltä, OPM:ltä, Kordelinin säätiöltä sekä hankkeeseen osallistuvilta yliopistoilta. Sarjan eri osia läpäisee aikuiskasvatuksen laaja tulkinta: ilmiöitä ja teorioita tarkastellaan vapaan sivistystyön, ammattikasvatuksen, henkilöstön ja organisaation kehittämisen sekä korkea-asteen kasvatuksen ja niiden keskinäisten suhteiden kannalta. Kuhunkin oppikirjaan on koottu eri yliopistoista noin 40 aikuiskasvatuksen, sosiologian, historian ja politiikan tutkijaa. Julkaisujen valmistumisaikataulu:

1. osa Aikuiskasvatuksen tutkimuspolut (tutkijatapaaminen 2004) 2005
2. osa Aikuiskasvatuksen paradigmuutokset (filosofis-historiallinen) 2011
3. osa Aikuisten kasvu ja aktivointi (psykologinen, sosiaalipsykologinen ym.) 2011
4. osa Aikuiskasvatus ja demokratian haaste (sosiologinen, poliittinen) 2011
5. osa Aikuiskasvatuksen "vaikuttajat" (historiallinen) 2011

Osien *toimittajina* ja sisällöntuottajina toimivat Anja Heikkinen, Jukka Tuomisto, Eeva Kallio, Risto Rinne, Arto Jauhiainen, Kari Kantasalmi ja Mauri Nest. Sihteerinä ja tutkimusapulaisena toimii Jenni Pätäri, kustannustoimittajana Paula Immonen. Pyritään vakiinnuttamaan syntynyt tutkimus- ja kirjoitusyhteistyö osaksi ATS:n kansallista tutkimusyhteistyötä.

Seura kannustaa jäseniä julkaisemaan Kasvatushistorian verkoston Kasvatus ja Aika-lehdessä. Seuran jäseniä on myös Kasvatus -lehden (Tapio Aittola) ja Ammattikasvatuksen aikakauskirjan (Antti Kauppi) toimitusneuvostoissa.

Helsingin yliopistossa ilmestyy Leena Ahteenmäki-Pelkosen kirjoittama 30-vuotishistoriikki aikuiskasvatuksen opetuksesta.

Seura kannustaa jäseniä *kansainväliseen julkaisemiseen* mm. ESREA:n verkostojen kautta, erityisesti sen open access -periaatteella toimivassa lehdessä, European Journal of Research on Education and Learning of Adults (RELA).

7. SEURAN TOIMINTAMUOTOJEN JA TIEDOTUKSEN KEHITTÄMINEN

Vakiinnutetaan *helmikuun vuosikokous* ja *kesäkuun yleiskokous* seuran jäsenistöä ja ystäviä kokoaviksi temaattisiksi tapaamisiksi.

Tutkimusseuran tiedotuksessa käytetään kaikille aikuiskasvatuksesta kiinnostuneille tarkoitettua *sähköpostilistaa* [ats-lista\(at\)lista.tsv.fi](mailto:ats-lista(at)lista.tsv.fi), säännöllisiä jäsenkirjeitä ja *verkkosivuja* <http://www.protsv.fi/ats/>. Tehostetaan seuran tapahtumista ja julkaisuista tiedottamista ja markkinointia. Kotisivuja kehitetään palvelemaan paremmin kansallista ja kansainvälistä yleisöä. Sivuille kerätään tietoja muun muassa ajankohtaisista tapahtumista, yliopistojen aikuiskasvatuksen opetuksesta ja tutkimuksesta, seuran dokumentteja, julkaisuista ja väitöskirjoista. Jatkossa keskeiset tiedot julkaistaan myös englanniksi. *ATS-tiedote* on edelleen pääasiallinen tiedotuskanava. Aikuiskasvatus -lehti on keskeinen seuran tunnettavuudelle ja tiedotukselle. Jäsenille lähetetään tarvittaessa perinteistä jäsenpostia. Tiedotusta SivistysNet -verkkolehden, kasvatusalan seuroihin, yliopistojen yksiköihin, aikuiskasvatusjärjestöihin ja kansainvälisiin verkostoihin säännöllistetään.

Aktivoidaan jäsenhankintaa, joka kohdistuu erityisesti perustutkinto- ja jatko-opiskelijoihin sekä aikuiskasvatuksen ammattilaisiin (esimerkiksi koulutuksen järjestäjät, OAJ, Henry, Specia). Yhteisöjäsen SPECIAN avulla ATS lähestyy kaikkia kasvatusalan ainejärjestöjä ja jatko-opiskelijoita. Yhteisöjäsenyyttä tarjotaan alan organisaatioille. Suunnitellaan ajantasainen, *sähköinen jäsenesite*, josta käyvät ilmi jäsenedut, myös Aikuiskasvatus-lehti, ja jota voidaan tarvittaessa painattaa. Seuran tiedottajana toimii Mikko Lehtonen.

8. TALOUS

ATS:n talous nojaa jäsenmaksuihin sekä tapahtumiin, julkaisuihin ja hankkeisiin saataviin apurahoihin. Vuonna 2011 ATS:n taloudessa näkyy SAKKE- ja AITURI-hankkeiden loppuun

saattaminen, vuoden 2012 tutkijatapaamisen valmistelu ja yhteistyö OKMn/OPHn, VSYn, AMKEN ja muiden kasvatustieteiden järjestöjen kanssa. Helsingin yliopistossa vuonna 2012 järjestettävään tutkijatapaamiseen haetaan rahoitusta ainakin OKM:ltä. TSV:ltä haetaan edelleen tukea KVS:lle Aikuiskasvatus -lehden julkaisemiseen. AITURI -hankkeeseen saatu avustus käytetään helmikuun 2011 loppuun mennessä.

Jäsenhankintaa aktivoidaan ja julkaisujen markkinointia voimistetaan kotisivujen, sähköpostilistan, esitteiden ja tiedotteiden avulla. Pyritään edelleen alentamaan seuran Aikuiskasvatuslehden jäsenedusta aiheutuvia kustannuksia. Pyritään laajentamaan toiminnan rahoitus pohjaa erityisesti alan järjestöjen, yritysten, opetushallinnon ja kasvatustieteiden yksiköiden suuntaan. Yhteistyö muiden kasvatustieteiden seurojen kanssa vahvistaisi myös rahoitusta. Rahastonhoitajana toimii Sini Teräsahde.